

Caloplaca holocarpa op eik bij de Sint-Pietersberg (2003) blijkt *Caloplaca pyracea* te zijn

Leo Spier & André Aptroot

Op een excursie van de BLWG in 2003 werd er op een eik op de Sint-Pietersberg bij Lichtenberg (Maastricht) een *Caloplaca holocarpa*-achtige gevonden (Spier 2008).

Al in het veld ontspoon zich een discussie over de naam. *Caloplaca holocarpa*, *C. flavovirescens*, *C. cerina* en *C. chlorina* werden genoemd. Kortom, onzekerheid alom! Daarom werd een deel van de collectie naar Søchting in Denemarken gestuurd in de hoop meer duidelijkheid te krijgen. Hij stelde *Caloplaca pyracea* (Ach.) Th. Fr. voor, die in Noord-Scandinavië vooral op Ratelpopulier groeit. Tevens was hij zo vriendelijk een duplicaat van de soort ter vergelijking op te sturen.

Waarom duurde het zo lang voordat de soort in Nederland geaccepteerd is? De – grote – spraakverwarring die in Spier (2008) beschreven wordt, is daar zeker mee schuldig aan. De ene na de andere naam werd door verschillende auteurs opgevoerd, in combinatie met diverse substraten, waarop ze konden voorkomen. Hierbij komt nog, dat de niet al te grote verschillen tussen de soorten de situatie ook niet vergemakkelijkt hebben. Discussie was altijd wel mogelijk.

Arup (2009) lijkt de knoop te hebben doorgehakt. Hij geeft aan dat *C. holocarpa* voornamelijk op gesteente voorkomt, en *C. pyracea* vooral epifytisch. De laatste wordt gekenmerkt door gelig-oranje tot echt oranje apotheciën met een vaak thalline – grijze – rand, waardoor hij wel verward kan worden met *Caloplaca cerina*, wat in het veld ook gebeurde. Verwarring met andere *Caloplaca*-soorten als *C. ahtii*, *C. thuringiaca* en *C. saxifragarum* is ook goed mogelijk, maar dan bieden sporegrootte of ecologie (dode planten) vaak weer uitkomst. Natuurlijk bevestigen betrekkelijk zeldzame uitzonderingen de regel. *C. pyracea* wordt ook een

enkele keer tezamen met *C. holocarpa* gevonden op geëutrofiëerd hout, heel soms komt *C. pyracea* voor op geëutrofiëerd silicaat of beton. In zijn algemeenheid echter verschilt *C. pyracea* van *C. holocarpa* in zijn beter ontwikkeld thallus, meestal met wat convexe grijze tot oranje areolen. De gewoonlijk minder dicht op elkaar staande, oranje apotheciën hebben een opvallender grijze tot gele thallus rand.

Nog afgezien van het feit dat Søchting de collectie van de Sint-Pietersberg gezien heeft, en er de naam *C. pyracea* aan heeft gegeven, is het zonder meer duidelijk dat dit exemplaar de vergelijking met de collectie van Søchting die hij stuurde, goed kan doorstaan. Vervolgens beantwoordt ons exemplaar prima aan de beschrijving die wordt gegeven in de sleutel van Arup (2009). Dit betekent dat Nederland weer een *Caloplaca* rijker is!

Onze dank gaat uit naar Ulrik Søchting en Ulf Arup voor hun enthousiaste medewerking.

Literatuur

- Arup, U. 2009. The *Caloplaca holocarpa* group in the Nordic countries, except Iceland. *Lichenologist* 41(2): 111-130.
- Erichsen, C. F. E. 1957. Flechtenflora von nordwest Deutschland. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart.
- Spier, J. L. 2008. *Caloplaca holocarpa* s.l. op steen in Nederland. *Buxbaumiella* 81: 27-29.

Auteursgegevens

- J.L. Spier, Kon. Arthurpad 8, 3813 HD Amersfoort (leo.spier@lemar.demon.nl)
- A. Aptroot, Gerrit van de Veenstraat 107, 3763 XK Soest (andreaptroot@wanadoo.nl)

Abstract

Caloplaca holocarpa on oak at the Sint-Pietersberg (2003) appears to be *Caloplaca pyracea* *Caloplaca pyracea* (Ach.) Th. Fr. was found on oak at the Sint-Pietersberg (Maastricht) in 2003. It is new to The Netherlands.